

ปืนใหญ่โบราณ

ที่ตั้งของกรมการทหารช่างในปัจจุบันเมื่อนับย้อนอดีตไปประมาณ ๒๐๐ ปี เป็นชัยภูมิที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงเลือกให้เป็นที่ตั้งของเมืองราชบุรี เพื่อความได้เปรียบทางยุทธศาสตร์ต่อพม่า เข้าศึกในอดีตครั้งยังมีการรบพุ่งกับไทย และต่อมาได้ห่างหายไปด้วยเหตุที่พม่าต้องหันไปต่อสู้กับจักรวรรดินิยมตะวันตกที่เข้ามาล่าอาณานิคมในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้มีการย้ายเมืองราชบุรีให้กลับไปอยู่ทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลองดังเดิม ส่วนฝั่งซ้ายใช้เป็นที่ตั้งหน่วยทหาร หน่วยแรกที่ย้ายมาตั้งที่เมืองราชบุรี ในปี พ.ศ.๒๔๔๖ คือ กรมทหารบกราบที่ ๔ ซึ่งต่อมาเมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๐๗ ค่ายทหารราชบุรีก็ได้รับพระราชทานนามค่ายว่า “ค่ายภาณุรังษี”

ร่องรอยแห่งประวัติศาสตร์เมืองราชบุรีที่ยังคงเหลืออยู่ให้เห็นเป็นอนุสรณ์จนถึงปัจจุบันคือแนวกำแพงเมืองและประตูเมืองโบราณบานสุดท้าย ที่กรมการทหารช่างได้บูรณะไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ที่ยังคงสัมผัสได้ และอีกสิ่งหนึ่งซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นเมืองเก่าที่มีความสำคัญเป็นด่านสุดท้ายก่อนที่จะเข้าถึงพระนครได้นั้นก็คือ ปืนใหญ่โบราณที่ใช้ในการรักษาเมือง จะเห็นได้ว่ามีปืนใหญ่โบราณจำนวนมากตั้งอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ภายในค่ายภาณุรังษี ได้แก่ที่พิพิธภัณฑ์ทหารช่าง ๒ กระบอก หน้ากองบัญชาการกรมการทหารช่าง ๒ กระบอก กองพันบริการ กองบริการ ๙ กระบอก และบริเวณหน้ากำแพงเมืองเก่าประตูทางเข้าไปยังกองคลังทหารช่าง ๑ กระบอก

รวมทั้งสิ้น ๑๔ กระบอก โดยไม่ปรากฏหลักฐานทางเอกสาร บ่งบอกต้นกำเนิดและที่มาโดยแน่ชัด

พลเอก ไกรศิริ บุรณศิริ ขณะดำรงตำแหน่งเจ้ากรมการทหารช่างเห็นว่าปืนใหญ่โบราณที่ตั้งอยู่ในค่ายภาณุรังษีมีหลายแบบหลายขนาด ตั้งกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ บางกระบอกตั้งอยู่ในสถานที่ไม่เหมาะสม บ้างก็ขาดการดูแลเอาใจใส่ ทำให้ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของปืนใหญ่โบราณเหล่านี้ จึงมีแนวความคิดที่จะนำปืนใหญ่โบราณเหล่านี้มาติดตั้งไว้ ณ สถานที่ที่เหมาะสมและสมเกียรติ เพื่อความสง่างามและคงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ให้คงอยู่ถึงอนุชนรุ่นหลัง ซึ่งตรงกับแนวความคิดของ **พลเอก ทวนชัย พันธุ์เพ็ญศิริ** ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองเจ้ากรมการทหารช่าง ที่เคยมีแนวความคิดที่จะนำปืนใหญ่โบราณเหล่านั้นมาตั้งรวมกันเป็นหมวดหมู่ ที่บริเวณด้านหน้ากองบัญชาการกรมการทหารช่าง และได้เคยออกแบบไว้แล้วในเบื้องต้น แต่ยังไม่ได้นำมาดำเนินการ

เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๑ จึงได้ทำการสำรวจสืบค้นประวัติปืนใหญ่ที่มีอยู่ในค่ายภาณุรังษี รวมถึงการพิจารณาหาสถานที่ตั้งปืนใหญ่โบราณให้เหมาะสม โดยมอบให้ **พลโท จรัส วรพงศ์** ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษกองทัพบก ในขณะนั้นช่วยราชการสำนักงานเจ้ากรมการทหารช่าง เป็นหัวหน้าคณะทำงาน เริ่มต้นจากการที่กองบริการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปืนใหญ่โบราณทั้งหมดที่มี กองเครื่องช่วยฝึกออกแบบการติดตั้งหมู่ปืนใหญ่โบราณ ซึ่งได้รับความเห็นชอบ

จากเจ้ากรมการทหารช่างให้ตั้งไว้บริเวณพระอนุสาวรีย์พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน หน้ากองบัญชาการกรมการทหารช่าง พร้อมทั้งเป็นหน่วยดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่ตั้งหุ้มปืนเพื่อความสวยงาม กองพันทหารช่างที่ ๕๑ รับผิดชอบในการก่อสร้างแท่นปืน ปรับปรุงตัวปืน ตลอดจนการติดตั้งจนเสร็จสมบูรณ์ กองวิทยาการ สืบค้นประวัติและรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการต่างๆ เพื่อเก็บไว้เป็นประวัติศาสตร์ของหน่วยต่อไป

กองวิทยาการสืบค้นประวัติปืนใหญ่โบราณเหล่านี้โดยศึกษาจากหนังสือ “ปืนใหญ่โบราณในประวัติศาสตร์ชาติไทย” ของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ที่จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ใน ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องปืนใหญ่โบราณที่มีอยู่ในประเทศไทยที่นับได้ว่าทันสมัยที่สุดสามารถนำมาใช้เป็นเอกสารอ้างอิงได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการได้รับความอนุเคราะห์จาก **คุณศิริรัตน์ วงศ์พำห้** ซึ่งเป็นผู้เขียนและบรรณาธิการของหนังสือเล่มนี้โดยตรง และเป็นผู้มีประสบการณ์จากการสนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องปืนใหญ่โบราณมาเป็นเวลานาน เดินทางมาให้ความคิดเห็นและข้อมูลเกี่ยวกับประวัติปืนต่างๆ ที่พบในค่ายภาณุรังษีด้วยตนเอง จึงทำให้คณะทำงานมีความมั่นใจในเรื่องข้อมูลต่างๆ ได้มากขึ้น

การสืบค้นประวัติเรื่องราวของปืนใหญ่โบราณในค่ายภาณุรังษี พออนุมานสรุปได้ดังนี้

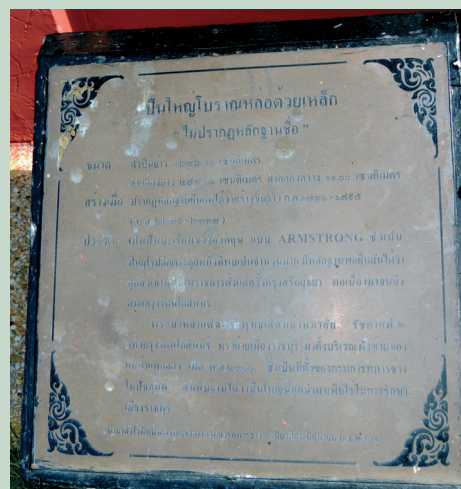
ตัวปืนยาว ๒๗๒.๐๐ ซม. ลำกล้องยาว ๒๔๗.๐๐ ซม.

ลำกล้องกว้าง ๑๑ ซม

ปืนใหญ่โบราณหล่อด้วยเหล็ก จำนวน ๔ กระบอก เป็นปืนขนาดใหญ่ตั้งอยู่บริเวณหน้ากองบัญชาการกรมการ

ทหารช่าง ๒ กระบอก และที่พิพิธภัณฑ์ทหารช่าง ๒ กระบอก สันนิษฐานว่าเป็น “ปืนบะเรียมอังกฤษ แบบอาร์มสตรอง” ที่สร้างขึ้นราวกลางพุทธศตวรรษที่ ๒๓ ออกแบบในช่วงปี ค.ศ. ๑๗๙๖ - ๑๗๙๕ (พ.ศ. ๒๒๗๙ - ๒๓๓๘) สำร็จพบหลายรุ่น เช่น ที่ป้อมวิเชียรโชฎก จังหวัดสมุทรสาครและที่ค่ายกาวิละ จังหวัดเชียงใหม่ บนตัวปืนจะมีแผ่นจารึกพระนามากิโย มงกุฎ หรือจารึกอื่นๆ รวมถึงตัวอักษรตัว P Dr. Ruth Brown นักเขียนประจำ ของ Journal of the Ordnance society อธิบายว่าปืนใหญ่ที่มีใช้งานในกองทัพหลวงจะประดับพระนามากิโยของพระมหากษัตริย์ที่ครองราชย์ขณะนั้น ปืนที่มีพระนามากิโยซึ่งทางไทยมิใช่อยู่อาจจะถูกจัดส่งมาโดยตรงจากทางการของอังกฤษ การจารึกขนาดน้ำหนักของปืนจะมีรูปแบบ xx-xx-xx หรือ ๒๓ - ๐ - ๐ ตัวเลข ๒๓ หมายถึง carat weight หรือ cwt ๐ หมายถึง quarter hundred weight และ ๐ หมายถึง น้ำหนักเป็นปอนด์ แสดงว่าปืนมีน้ำหนัก (๒๓ X ๑๑๒) + (๐ X ๒๘) + ๐ = ๒,๕๗๖ ปอนด์

ปืนบะเรียมอังกฤษที่มีการจารึกน้ำหนักของปืนในรูปแบบดังกล่าวข้างต้น พบในปืนใหญ่หล่อด้วยเหล็กที่ตั้งอยู่หน้าพิพิธภัณฑ์ทหารช่าง ซึ่งจะมองเห็นหมายเลข ๒๐ - ๐ - ๐ ชัดเจน อย่างส่วนปืนใหญ่อีก ๒ กระบอก ที่ตั้งอยู่หน้ากองบัญชาการกรมการทหารช่างนั้น ถูกทาสีดำทึบหนามากจนไม่สามารถมองเห็นจารึกใด ๆ บนตัวปืนได้ แต่จากรูปร่างลักษณะที่เหมือนกับปืนที่หน้าพิพิธภัณฑ์ทหารช่าง อนุมานว่าทั้งหมดเป็นปืนบะเรียมของอังกฤษ แบบอาร์มสตรอง ที่นำมาใช้เพื่อรักษาเมืองราชบุรีในสมัยรัชกาลที่ ๒ ซึ่งได้โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองราชบุรีมายังฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลองเมื่อราวปี พ.ศ. ๒๓๖๐

ปืนใหญ่โบราณหล่อด้วยเหล็ก จำนวน ๑ กระบอก

เป็นปืนขนาดใหญ่ เดิมตั้งอยู่ที่กองพันบริการ กองบริการ ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่กองพันทหารช่างที่ ๕๑ สันนิษฐานว่าเป็น “ปืนบะเรียมอังกฤษ แบบบลูมฟิลด์” เป็นปืนอังกฤษแบบหนึ่งที่ยืนมอย่างมากในกองทัพไทยในอดีต Sir Thomas Blomefield (พ.ศ.๒๒๘๗-๒๓๖๕) เป็นผู้ออกแบบในช่วงปี พ.ศ.๒๓๓๐-๒๓๕๘ เมื่อเปรียบเทียบกับปืนแบบอาร์มสตรองมีส่วนต่างๆ ที่คล้ายกันมาก แตกต่างตรงที่ปืนชนิดนี้มีเข็มขัดเสริมความแข็งแรงน้อยกว่า โดยจะมีเพียงที่ปากกระบอก กลางลำตัวปืน ๒ แห่ง เหนือรังเพลิง และมีห่วงติดที่จันท้ายปืนไว้ร้อยเชือกคอยรับแรงสะท้อนถอยหลังเวลาตั้งบนแท่นปืน ปืนบลูมฟิลด์ส่วนใหญ่พบจารึกนามาภิไธยของพระเจ้าจอร์จที่ ๓ และรูปลูกศร บางกระบอกพบจารึกขนาดกระสุนที่ใช้ ปัจจุบันพบตั้งอยู่ที่สถานีรถไฟหลังสวน จังหวัดชุมพร ป้อมค่ายเนินวง จังหวัดจันทบุรี ป้อมวิเชียรโชฎก จังหวัดสมุทรสาคร ฯลฯ

ปืนบะเรียมอังกฤษขนาดเล็ก

ปืนใหญ่โบราณหล่อด้วยเหล็ก จำนวน ๒ กระบอก

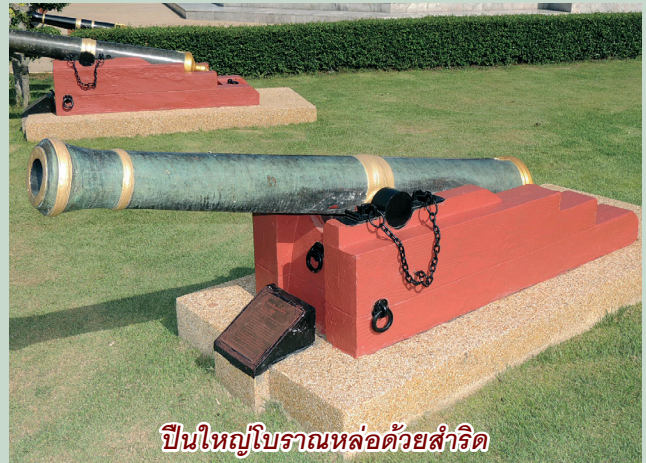
เป็นปืนขนาดเล็ก ปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณหน้ากองบัญชาการ กรมการทหารช่าง จากรูปร่างลักษณะของปืนสันนิษฐานว่าเป็น “ปืนบะเรียมอังกฤษขนาดเล็ก” ที่พบเป็นจำนวนมากอีกแบบหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับปืนใหญ่โบราณที่กรมการทหารช่างมีอยู่กับหนังสือปืนใหญ่โบราณในประวัติศาสตร์ชาติไทยที่สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมรวบรวมไว้ จะเห็นว่าเหมือนกันทุกอย่างโดยเฉพาะรูชนวนท้ายปืน เพียงแต่ไม่มีจารึกบนตัวปืน แต่มีจารึกบริเวณวงแหวนเสริมสร้างความแข็งแรงท้ายรังเพลิงเป็นอักษรรูปตัว N และตัวเลขอารบิกที่ค่อนข้างลบเลือน มีข้อสังเกตที่น่าสนใจคือมีห่วงติดที่จันท้ายปืน ไว้คอยรับแรงสะท้อนถอยหลังเวลาตั้งบนแท่นปืน พบในพิพิธภัณฑสถานปืนใหญ่โบราณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และที่จังหวัดพังงา ตรัง และภูเก็ต

ปืนใหญ่โบราณหล่อด้วยเหล็ก จำนวน ๑ กระบอก

เป็นปืนขนาดเล็ก เดิมตั้งอยู่ที่หน้ากำแพงเมืองเก่า ประตูทางเข้าไปยังกองคลังทหารช่าง ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่กองพันทหารช่างที่ ๕๑ จากรูปร่างลักษณะปืนสันนิษฐานว่าเป็นปืนเหล็กที่หล่อขึ้นในเมืองไทยที่มีชื่อเสียงที่เรียกว่า “ปืนจาร์จ์ แบบรักษาพระศาสนา” กรอบรูชนวนมีรูปเหมือนชุ้มของพระพิมพ์ท้ายของปืนมีตุ้มหรือที่เรียกว่าท้ายเม็ด

มีหลักฐานว่าพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โปรดเกล้าฯ ให้ช่างชาวจีน อำนวยการหล่อปืนแบบรักษาพระศาสนาขึ้นในประเทศไทย แทนที่จะเป็นชาวยุโรป ซึ่งน่าจะเป็นเพราะช่างชาวจีนในสมัยนั้นได้รับการยอมรับว่ามีความชำนาญในการถลุงเหล็ก อีกประการหนึ่งอาจทรงต้องการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีความสามารถในการหล่อปืน มีขีดความสามารถในการป้องกันตนเองจากการรุกรานของศัตรูได้

การพระราชทานชื่อปืนนี้เพื่อช่วยปลุกเร้าและปลุกจิตสำนึกในหมู่ทหารให้มีจิตใจที่ฮึกเหิม และทุ่มเทกำลังกายกำลังใจเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะเหนือข้าศึก เพราะชัยชนะหมายถึงการได้รักษาชาติและพระพุทธศาสนาไว้ในเวลาเดียวกัน

ปืนใหญ่โบราณหล่อด้วยสำริด

ชื่อและขนาด	ตัวปืนยาว (ซม.)	ลำกล้องยาว (ซม.)	ลำกล้องกว้าง (ซม.)
๑. หัวเพลิง	๑๘๗	๑๕๔.๕	๘.๕
๒. ไม่ปรากฏหลักฐานชื่อ	๑๘๘	๑๖๖.๕	๘.๓
๓. ไม่ปรากฏหลักฐานชื่อ	๑๘๘	๑๖๖.๕	๘.๕
๔. หัวจักร	๑๘๘.๕	๑๕๗	๘.๕
๕. ไม่ปรากฏหลักฐานชื่อ	๑๘๙	๑๖๗	๘.๗
๖. ถ้ามเรศ ฉลองศิลป์	๑๘๘	๑๖๕.๕	๘.๕

ปืนใหญ่โบราณหล่อด้วยสำริด จำนวน ๖ กระบอก เป็นปืนขนาดกลาง ปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณหน้ากองบัญชาการ กรมการทหารช่าง

ปืนใหญ่โบราณที่หล่อจากสำริด ในอดีตมักจะรู้จักกันในชื่อว่าเป็นทอง หรือในเอกสารโบราณเรียกขานว่า ปืนบรรจุปากอย่างเก่า รูปทรงของปืนโบราณ ๖ กระบอก ตัวปืนมีลักษณะเรียวยาว เป็นรูปทรงกระบอก ปืนที่มีรูปร่างเช่นนี้ในอดีตจัดอยู่ในประเภทปืนลูกโดด หรือในปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันว่าอยู่ในประเภทปืนใหญ่กระสุนวิถีราบ ปืนใหญ่โบราณทั้ง ๖ กระบอกนี้สำรวจพบมีสิ่งที่น่าสนใจหลายประการ คือ

ประการที่ ๑ รูปทรงปืนทั่วไปมีลักษณะที่คล้ายกับปืนใหญ่เหล็กสมัยอยุธยากระบอกหนึ่งในจำนวน ๒ กระบอก ที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทูลเกล้าฯ ถวายพระเจ้าหลุยส์ ที่ ๑๔ เมื่อ พ.ศ. ๒๒๒๙ นอกจากนี้ยังมีรูปทรงที่คล้ายกับปืนใหญ่เหล็กที่มีชื่อ “มหาฤกษ์” และ “มหาชัย” ที่หล่อขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และปืนใหญ่เหล็กที่มีชื่อรักษาพระศาสนาที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ช่างชาวจีนหล่อขึ้น

ประการที่ ๒ รูขนวนที่เป็นรูปขวดพบในปืนทั้ง ๖ กระบอก มีลักษณะที่คล้ายกับรูปทรงของรูขนวนที่พบในปืนใหญ่ที่หล่อมาจากฝรั่งเศสมีชื่อต่างๆ กันที่มีใช้งานในสมัยธนบุรีและรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ประการที่ ๓ รูขนวนที่มีรูปทรงเป็นรูปขวด มีลักษณะที่คล้ายกับรูปทรงของรูขนวนที่พบในปืนสำริดที่มีชื่อ เช่น “พิรุณแสนน้ำ” “พลิกพสุธาหนาย” และ “พระกาฬผลาญโลก” ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดเกล้าฯ ให้หล่อขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๙ ที่ริมถนนประตูลิच्छัยศรี

ประการที่ ๔ ปืนใหญ่ที่สำรวจพบบางกระบอกมีจารึกขนาดของกระสุนไว้ ที่มีชื่อจารึกคร่ำเงินไว้พบ ๓ กระบอก อ่านได้ว่า “หัวเพลิง” “หัวจักร” และ “ธำมรงค์ดลองค์ศิลป์”

ประการที่ ๕ ปืนใหญ่สำริดที่สำรวจพบ ใช้กระสุนขนาด ๔ นิ้ว

จากหลักฐานที่พบทำให้สันนิษฐานได้ว่า ปืนสำริดทั้ง ๖ กระบอก น่าจะเป็นปืนใหญ่แบบหนึ่งที่นิยมหล่อขึ้นมา

ใช้ในราชการในอดีต และน่าจะมีการหล่อขึ้นในประเทศไทย ปืนสำริดที่สำรวจพบบางกระบอกไม่มีชื่อและมีชื่อเมื่อนำชื่อไปตรวจสอบในหนังสือสมุดไทยบัญชีปืนใหญ่ จ.ศ. ๑๘๘๗ (พ.ศ. ๒๓๖๘) ซึ่งเป็นบัญชีปืนโบราณที่มีชื่อไว้รักษาพระนคร ทำขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ไม่พบชื่อปืนดังกล่าวปรากฏอยู่ในบัญชีปืนใหญ่นี้แต่อย่างใด ทำให้เชื่อได้ว่าปืนใหญ่เหล่านี้อาจจะมีการย้ายมาจากที่อื่นๆ หรือมีไว้รักษาเมืองราชบุรีแต่เดิม

ประวัติศาสตร์จะคงคุณค่าอยู่ได้ก็ด้วยบุคคลเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ ดังนั้นเจ้ากรมการทหารช่าง จึงได้มีคำสั่งอนุมัติให้คณะทำงานดำเนินการติดตั้งหมู่ปืนใหญ่โบราณไว้ที่บริเวณพระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน หน้ากองบัญชาการ กรมการทหารช่าง โดยมีจุดมุ่งหมายว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันทหารช่าง ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ เพื่อเพิ่มความสง่างามให้แก่สถานที่ เป็นที่ประทับใจแก่ผู้มาร่วมพิธีเนื่องในวันสถาปนาเหล่าทหารช่าง ครบรอบปีที่ ๑๓๓ ซึ่ง **พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา** ผู้บัญชาการทหารบก ในขณะนั้นได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธี

กองพันทหารช่างที่ ๕๑ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ๒๕๕๑ เริ่มจากการรื้อถอน เคลื่อนย้ายปืนใหญ่ทั้งหมดไปปรับปรุงให้สวยงาม การก่อสร้างฐานแท่นปืนและการนำมาติดตั้งใหม่ที่บริเวณหน้ากองบัญชาการกรมการทหารช่าง จำนวน ๑๐ กระบอก ประกอบด้วยปืนใหญ่ที่หล่อด้วยเหล็กขนาดใหญ่ ๒ กระบอก ขนาดเล็ก ๒ กระบอก และปืนใหญ่หล่อด้วยสำริด ๖ กระบอก การติดตั้งปืนใหญ่ชุดสุดท้ายเสร็จเรียบร้อยเมื่อ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ และกรมการทหารช่างได้จัดกระทำพิธีบวงสรวงพระอนุสาวรีย์ พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งหมู่ปืนใหญ่โบราณ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยมีเจ้ากรมการทหารช่างเป็นประธานในพิธี

ปัจจุบันผู้ที่สัญจรผ่านด้านหน้ากองบัญชาการ กรมการทหารช่าง จะเห็นภาพความสง่างามของหมู่ปืนใหญ่โบราณที่ตั้งอยู่รายรอบพระอนุสาวรีย์พระบิดาเหล่าทหารช่าง ซึ่งสะท้อนให้รำลึกถึงประสิทธิภาพกำลังรบของเมืองราชบุรีในอดีตได้เป็นอย่างดี

